



WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, dnia 23 lipca 2026 r.

PNIK-I.4131.535.2026

Rada Gminy Gomunice

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXVI/155/26 Rady Gminy Gomunice z dnia 2 lipca 2026 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży mieszkających lub pobierających naukę na terenie Gminy Gomunice”, w części obejmującej:

- § 3 uchwały,
- § 1 ust. 2 w zakresie wyrazów: „jak również poprzez stypendia motywacyjne przyznawane uzdolnionym uczniom szkół ponadpodstawowych, mieszkającym w Gminie Gomunice, lecz uczącym się w szkołach mających swoją siedzibę poza terytorium Gminy Gomunice” załącznika do uchwały,
- § 3 w zakresie wyrazów: „a także do uzdolnionych uczniów szkół ponadpodstawowych, mieszkających w Gminie Gomunice, lecz uczących się w szkołach ponadpodstawowych mających swoją siedzibę poza terytorium Gminy Gomunice” załącznika do uchwały.

Uzasadnienie

Na mocy przedmiotowej uchwały Rada Gminy Gomunice przyjęła „Lokalny program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży mieszkających lub pobierających naukę na terenie Gminy Gomunice”, stanowiący załącznik do uchwały - dalej Program.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 66C51EFF-7DF0-47C0-A069-7CBCA6303363

Postanowienia uchwały budziły zastrzeżenia organu nadzoru, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Gminy Gomunice zawiadomienia z dnia 8 lipca 2026 r. znak: PNIK-I.4131.535.2026.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Przewodniczący Rady Gminy Gomunice wskazał, że wątpliwości organu nadzoru w zakresie, iż Rada Gminy Gomunice miała kompetencje jedynie do tego, aby zaadresować pomoc stypendialną wyłącznie do uczniów pobierających naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego, a nie również do uczniów szkół ponadpodstawowych uczących się poza terenem Gminy Gomunice, lecz tutaj zamieszkujących, nie zasługują na uwzględnienie. Przewodniczący wskazał, że tak określony krąg adresatów uchwały jest prawidłowy, ponieważ dopuszczalność takiego właśnie określenia kręgu adresatów gminnego wsparcia dla uzdolnionych dzieci i młodzieży znalazła wprost potwierdzenie w judykaturze. W wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 kwietnia 2022 r., sygn. akt II SA/Wa 2408/21, Sąd wprost wywiódł, że: „Z treści znowelizowanego [w dniu 1 września 2019 roku, Dz.U. 2018 poz. 2245] art. 90t. ustawy o systemie oświaty, wynika jednoznacznie, że - wedle woli prawodawcy - reguły pomocy stypendialnej udzielanej przez określoną gminę, nie mogą skutkować odmiennym traktowaniem osób, gdy tyczy to tych - kształcących się na terenie danej jednostki samorządowej. (...) Taki zapis prowadził do różnicowania sytuacji uczniów (bądź studentów, gdyby na terenie Gminy znajdowała się wyższa uczelnia) uczących na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego wobec kryterium miejsca zamieszkania. Sprzeciwia się temu wprost treść normatywna znowelizowanego art. 90t. ust. 4 ustawy o systemie oświaty. **Jednocześnie z treści tejże regulacji nie wynika wprost, aby było zabronione udzielanie przez jednostkę samorządu terytorialnego pomocy stypendialnej jej mieszkańcom, gdy uczą się poza terenem danej gminy - w szkołach czy na wyższych uczelniach.** Pomoc stypendialna wobec takich osób nie jest zabroniona ani obwarowana wprost ograniczeniem wyrażonym w art. 90t ust. 4. Za możliwością - wręcz zasadnością - jej udzielania może przemawiać też cel tworzenia lokalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych, których element stanowi pomoc stypendialna - wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży np. z małych ośrodków (tak art. 90t ust. 1 pkt. 1)”. W zakresie zastrzeżeń co do § 3 uchwały, Przewodniczący Rady Gminy Gomunice wskazał, że uchwała zostanie zmieniona na najbliższej sesji.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Na wstępie należy wskazać, że zgodnie z zasadą praworządności organy władzy publicznej, do których zaliczane są również organy jednostek samorządu terytorialnego, działają w granicach i na podstawie obowiązującego prawa - zasada ta wynika z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten zawiera normę zakazującą domniemywania kompetencji organu i tym samym nakazuje, aby wszelkie działania organu władzy publicznej były oparte na wyraźnie określonej normie kompetencyjnej. Normy upoważniające powinny być interpretowane w sposób ścisły i literalny. Zakazuje się dokonywania wykładni rozszerzającej przepisów kompetencyjnych oraz wyprowadzania kompetencji w drodze analogii.

LÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 66C51EFF-7DF0-47C0-A069-7CBCA6303363

Przechodząc do oceny legalności przedmiotowej uchwały, należy wskazać na art. 90t ust. 1 oraz ust. 4 ustawy dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881) - dalej ustawa:

„1. Jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy:

- 1) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 2) wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

4. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy **dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania**, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.”.

Tym samym z upoważnienia wynikającego z tychże regulacji nie można wysnuć deklaratacji dla organu stanowiącego gminy, że adresatami Programu mogą być uzdolnieni uczniowie szkół ponadpodstawowych, mieszkający w Gminie Gomunice, lecz uczący się w szkołach ponadpodstawowych mających swoją siedzibę poza terytorium Gminy Gomunice. Jedynym kryterium wyznaczającym krąg podmiotowy uchwały jest pobieranie nauki na terenie danej gminy - nie zaś samo zamieszkiwanie na jej terenie. Niedopuszczalnym na gruncie ww. przepisu jest zatem przyznanie przez Radę Gminy Gomunice uprawnienia do adresowania Programu do uczniów zamieszkujących na terenie Gminy Gomunice, ale pobierających naukę w szkołach zlokalizowanych na terenie innej jednostki samorządu terytorialnego (tu: szkołach ponadpodstawowych) niż Gmina Gomunice.

Powyższe działania Rady Gminy Gomunice modyfikują zakres podmiotowy uchwały określony przez ustawodawcę i stoją w sprzeczności z art. 90t ust. 4 ustawy, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Nie można również pominąć art. 2 Konstytucji RP („Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”) z którego wywodzi się zasadę, że tekst normatywny musi spełniać wymogi precyzji, jasności i komunikatywności, czyli zasadę poprawnej legislacji. W wyroku z dnia 21 marca 2001 r., K 24/00, OTK 2001, nr 3, poz. 51, Trybunał Konstytucyjny uznał, że „wymóg jasności oznacza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego ustawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych nie budzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw”. W tym samym wyroku Trybunał uściślił, że „związana z jasnością precyzja przepisu winna przejawiać się w konkretności nakładanych obowiązków i przyznawanych praw tak, by ich treść była oczywista i pozwalała na wyegzekwowanie” (podobnie np. w wyroku TK z dnia 29 października 2003 r., K 53/02, OTK-A 2003, nr 8, poz. 83). Tymczasem tego wymogu uchwała nie spełnia, ponieważ adresaci tejże regulacji, nie mogą w sposób bezsporny odkodować, kto jest jej adresatem, a mianowicie uzdolnione

LÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrzynkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 66C51EFF-7DF0-47C0-A069-7CBCA6303363

dzieci i młodzież mieszkająca lub pobierająca naukę na terenie Gminy Gomunice (§ 1 uchwały), czy też uzdolnione dzieci i młodzieży pobierających naukę na terenie Gminy Gomunice, bez względu na miejsce ich zamieszkania, a także uzdolnieni uczniowie szkół ponadpodstawowych, mieszkający w Gminie Gomunice, lecz uczący się w szkołach ponadpodstawowych mających swoją siedzibę poza terytorium Gminy Gomunice (§ 3 załącznika do uchwały).

Należy również wskazać, że przedmiotowa uchwała nie jest aktem prawa miejscowego. Przyjęta na podstawie art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty uchwała ma jedynie charakter programowy i nie jest aktem generalnym, powszechnym i abstrakcyjnym, a tym samym nie podlega publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Aktem wolidacyjnym mającym przymioty prawa miejscowego, będzie niewątpliwie uchwała podjęta przez organ stanowiący na podstawie art. 90t ust. 4 ustawy o systemie oświaty. Powyższe oznacza, że § 3 przedmiotowej uchwały narusza art. 4 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2001 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), zgodnie z którym akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzą w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy, ponieważ Rada Gminy Gomunice przewidziała promulgację przedmiotowej uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, w sytuacji w której nie jest aktem prawa miejscowego.

W sytuacji, w której przedmiotowa uchwała w istotny sposób narusza ww. przepisy prawa, wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należało orzec jak na wstępie.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Wójt Gminy Gomunice

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 66C51EFF-7DF0-47C0-A069-7CBCA6303363